

OBSAH

PŘEDMLUVA	3
1 JAZYK. JAZYKOVĚDA	7
1.1 Jazyk, řeč, sdělení (promluva)	7
1.2 Společenský charakter jazyka	8
1.3 Znakový charakter jazyka, jazyk a myšlení	9
1.4 Systémový charakter jazyka	13
1.5 Metody zkoumání jazyka	15
1.6 Dělení jazykovědy, synchronie a diachronie	17
1.7 Místo jazykovědy	18
2 STRUKTURA PROMLUVY. JEDNOTKY JAZYKA	20
2.1 Suprasegmentální jednotky	20
2.2–3 Makrosegment, mezosegment, mikrosegment	20–21
2.4–5 Věta, slovo, morf	21–22
2.6–7 Syntagmatické a paradigmatické jednotky	22
2.8 Jazykovědné disciplíny	23
3 FONETIKA. FONOLOGIE	25
3.1 Artikulační fonetika	25
3.2 Akustická fonetika	31
3.3 Principy fonologické analýzy	31
3.4 Foném, třídění fonologických jednotek	33
3.5 Distinktivní rysy	35
3.6 Typologie souhláskových podsystemů	37
3.7 Typologie samohláskových podsystemů	43
3.8 Slabika	49
3.9 Intonace	52
3.10 Přízvuk	55
3.11 Delimitace	59
3.12 Hláskové změny	62
4 MORFOLOGIE	66
4.1 Principy morfologické analýzy	66
4.2 Morfém	67
4.3 Morfon, sémém, gramém	67

4.4	Lexikální morfémy	67
4.5	Afixy	69
4.6	Realizace morfémů; alomorfy, alternace	70
4.7	Morfonologické změny	73
5	LEXIKOLOGIE. SÉMANTIKA	76
5.1	Sémantický podsystém, sémantické pole	76
5.2	Vztahy mezi sémémy a morfémy (lexémy)	77
5.3	Klasifikace sémémů, komponentiální analýza	78
5.4	Sémantické změny	80
6	GRAMATICKÉ KATEGORIE	83
6.1	Gramém, gramatická kategorie	83
6.2	Vztahy mezi gramémy a morfémy	85
6.3	Rod (třída)	86
6.4	Diateze	88
6.5	Číslo (numerus)	90
6.6	Vid	92
6.7	Čas	93
6.8	Způsob (modus)	95
6.9	Určenost	96
6.10	Osoba	97
6.11	Pád	102
6.12	Slovní druhy	105
6.13	Gramatické změny	107
7	SYNTAX	109
7.1	Hloubková a povrchová struktura věty	109
7.2–3	Analýza věty, větné členy	110
7.4	Syntaktické vztahy; syntagma	114
7.5	Způsoby označení syntaktických vztahů	115
7.6	Transformace; souvětí; kondenzace	119
7.7	Modalita; druhy vět	122
7.8	Aktuální členění	124
7.9	Roviny promluvy	124
7.10	Textová lingvistika	124
8	JAZYK A SPOLEČNOST	126
8.1	Vznik lidské řeči	126

8.2	Diferenciace a integrace	127
8.3	Vývoj lidské společnosti a vnější dějiny jazyků	132
9	KLASIFIKACE JAZYKŮ	139
9.1	Sociolingvistická klasifikace	139
9.2	Areální (geografická) klasifikace	139
9.3	Genealogická (genetická) klasifikace	140
9.3.1	Jazyky Evropy, části Přední Asie a Indie	141
9.3.2	Jazyky severovýchodní Evropy, střední, severní a severovýchodní Asie	149
9.3.3	Jazyky jihovýchodní Asie a Oceánie	151
9.3.4	Jazyky Austrálie	154
9.3.5	Jazyky Přední Asie a Afriky	155
9.3.6	Jazyky Ameriky	160
9.4	Typologie jazyků	163
10	PÍSMO	169
11	HISTORICKOSROVNÁVACÍ JAZYKOVĚDA	176
	LITERATURA	182
	VĚCNÝ REJSTŘÍK	189